

Näringsdepartementet
Dnr N2015/1702/TS
n.registrator@regeringskansliet.se

2015-05-25

Remissvar: Näringsdepartementets Promemoria "Res Lätt med biljett" Ds 2015:11

Promemorians innehåll är ett överskådligt, välformulerat verktyg för entreprenörer som snabbt vill sätta sig in i Kollektivtrafikbranschen. Framför allt för de aktörer som vill skapa mervärdetjänster och därmed bidra till att fler väljer kollektivtrafiken för sina resor.

Utredarens uppdrag enligt 1.1 Uppdraget, sid 14, innehåller textstycket att "Även rätten för återförsäljare inom och utom Sverige att sälja operatörernas utbud i biljettsamverkan bör uppmärksammas". Remissvaret har fokus på den frågan så väl som accessen till data.

Undertecknad är sedan länge engagerad i entreprenörsfrågor med kompetens inom telekom och betaltelefrågor och menar att regeringens initiativ är mycket värdefullt och realiserbart om man tar lärdom av telekommarknadens avreglering och betaltele, inom områden som myndighetsutövande, ökat företagande, ständigt förändrade spelregler för just mindre aktörer och dess konsekvenser, samt utredningens jämförelse med den Engelska marknaden för samma branscher. Efter 26 års utveckling inom telekom/betaltele finns det en bred kunskapsbas hos aktörer och myndigheter. Dessa erfarenheter kan vara till nytta för att påskynda och förverkliga politikernas vilja och vision för kollektivtrafiken att öka det kollektiva resandet, minska utsläppen, skapa mervärde för resenärer samt generera 1000-tals nya arbetstillfällen.

Utredarens författningsförslag gällande Kollektivtrafiklagen 2010:1065 räcker dock inte för ökat företagande. Det krävs tydligare reglering för både informationsåtkomsten och återförsäljning av biljetter samt resurser till framför allt den myndighet som ska övervaka eventuella tvister mellan återförsäljare och trafikoperatörer.

I bilagan finns jämförelser med telekombranschens avreglering samt förslag på förbättringar för kollektivtrafikens reglering för att ge god jordmån för ökat företagande.

Helena Åsberg
VD Unicorn Telecom AB
Box 7059
103 86 Stockholm
helena@unicorn.se
Vxl: 08 440 41 00
Mobil: 070 715 4444

Bilaga.

Bakgrund.

1989 bjöd Televerket in ett flertal innehållsleverantörer att fylla näten med sk "mervärdetjänster" som nåddes av konsument via betaltelenummer.

Sedan dess har alla företag som har investerat i betalnummer använt egna resurser för att bygga den nödvändiga tekniska infrastrukturen, producera informationen och göra den accessbar via alla typer av mediekkanaler. Inga statliga resurser har erbjudits eller varit tillgängliga för nyföretagandet. Ett ekosystem med över 1200 bolag har blomstrat sedan dess, varav majoriteten av bolagen är små aktörer. Ännu fler bolag hade dock fått god möjlighet att växa om regleringen hade varit tydligare.

Den Engelska avregleringsmodellen.

I PM-et kapitel 5.6 beskrivs Engelsk kollektivtrafiksreglering mellan staten och tågoperatörerna. Den är mycket lik den reglering och struktur politikerna i samma land har valt att använda för hela betaltelebranschen. I PM-et nämns också att Engelsk kollektivtrafik är mer optimerad än den svenska och därmed kräver mindre statliga subventioner. England har även lyckats bättre än Sverige vad gäller betaltele, antalet tjänster och omsättning.

England har störst betalteleomsättning av alla de över 70 länder som har lokal betaltele. Omsättningen är ca 1 miljard pund per år (ex moms och trafikavgifter) och ca 80% av bolagen är s.k. service providers/enablers och innehållsproducerande bolag. Marknaden är av myndigheter den mest detaljreglerade av alla länder, men den mest fungerande.

Ofcom (motsvarighet till svenska PTS) är statligt finansierad och ansvarar för den regulativa organisationen PPP (Phone Pay Plus) som hanterar kundklagomål och information om betaltele. Regelverket för alla aktörer som använder betalnummer är mycket tydligt och innehåller även sanktioner och möjligheter för aktörer att överklaga PPPs beslut. Alla fakturerande teleoperatörer måste debitera sina slutkunder åt aktörer som vill använda betaltelenummer och som efterlever PPPs regelverk, till skillnad mot i Sverige där endast Telia har skyldighet att ge betalteleaktörer access till sina fastnätsabbonenter.

Svenska Betaltelemarknaden.

Den svenska betaltelemarknaden är idag uppskattad till ca 1,5 miljarder per år (ex moms och trafikavgifter) och har numer ca 1000 innehållsleverantörer, bl.a. insamlingsorganisationer, medieföretag, annonsföretag som tex Blocket, mjukvarutillverkare och underhållningstjänstleverantörer. Antalet mervärdetjänstbolag minskade efter införandet av betaltjänstlagen och telekomoperatörernas anpassning till densamma. Likt England har ca 80% av dessa 1000 bolag färre än 50 anställda.

Betaltelemarknadens ekosystem av mervärdetjänstaktörer hade inte funnits om inte Telia men även Tele2, Telenor och Tre hade upplåtit sina nät, debiteringsinfrastruktur och access till sina slutkunder.

Betalteles självreglering.

Telia, Tele2, Telenor, Tre reglerar tillsammans med branschorganisationen MORGAN betaltelemarknaden via ERB (Etiska Rådet för Betaltele). ERB utbildar och samarbetar löpande med konsumentorganisationerna. Den större delen av branschens aktörer är innehållsleverantörer och sk enablers/service providers med tekniska plattformar, call centers och betalsystem. Teleoperatörer som Telenor och Telia säljer sina egna service providerlösningar till innehållsleverantörer och konkurrerar därmed med mindre mervärdetjänstaktörer utan egna abonnenter. Dvs betaltele har samma typ av infrastruktur, samhällsnytta och aktörer som det nya företagandets mervärdetjänster inom kollektivtrafiken förväntas bestå av.

Betaltele har svagheter som tex att endast ett 40-tal aktörer är anslutna till MORGAN.

Reglerande myndigheter.

Post & Telestyrelsen är den myndighet som ska utöva tillsyn och reglera telekomverksamheten. I uppdraget ingår även att skydda konsument och att främja tillväxt för mervärdetjänster. PTS struktur och funktion fungerar inte för mindre företagare bla pga. avsaknad av reglering för betaltele i de mobila näten, långa beslutprocesser, låg prioritering hos myndigheten för just betaltele hos t.ex. konkurrensenheten, dyra juridiska processer för mindre aktörer att göra sina röster hörda hos en myndighet som är helt anpassad till större aktörer.

Inom betaltele hänvisas sk content providers och tekniska enablers som saknar teleoperatörstatus till Telias "Sergel Clearing" och teleoperatörernas samarbete Wy Wallet. Det finns dock inga krav inom LEK (Lagen om Elektronisk Kommunikation) som säger att Telia eller andra teleoperatörer måste förse stora och små aktörer med denna lösning.

Avsaknaden av fungerande reglering kan hindra att vitala komponenter som t.ex. volymtrappor som teleoperatörer själva kan använda sig av inte erbjuds till mindre aktörer. En avtalad teleoperatör kan även vägra att öppna nummer för vissa tjänster, även om tjänsten godkänns av marknadens egen regulator ERB (Etiska Rådet för Betaltele).

Med denna bakgrund vill undertecknad belysa ett antal områden som utgör grund för beslut om författningsförslag och lagstiftning gällande 2010:1065 om Kollektivtrafik, samt peka ut ett antal faktorer som påverkar mindre aktörers möjligheter för tillgång till data och att återförsälja trafikoperatörernas biljetter. Dessa förslag utgör endast en del av regleringsbehovet om regeringen tillsammans med myndigheter och branschen bestämmer sig för att få en optimalt fungerande utveckling.

1. "Förslag till ändring i lagen av 2010:1065" som i sin föreslagna skrivelse behöver kompletteras med
 - konsekvenser om trafikoperatörer inte levererar metadata inom rimlig tid
 - indikation på vad som är rimliga kostnader
 - på vilket sätt datan ska levereras till mervärdeaktörerna
2. Trafikoperatörer måste tillåta vidareförsäljning av biljetter genom clearing facilities för biljettleverantörer, som tex Linkon som är godkända av TS (Transportstyrelsen).
3. Transportstyrelsen behöver ett regelverk som är tydligt och accessbart för mindre mervärdetjänst-aktörer som inte själva är trafikoperatörer.
4. Clearing facilities ska tex inte tvinga biljettåterförsäljarna att använda vissa betalmetoder, eller att trafikoperatörerna måste godkänna återförsäljarna. Ansvaret för godkännande av aktörer bör ligga på dessa clearing facilities.
5. Samråd bör skapas av Transportstyrelsen där trafikoperatörerna kan möta både de större och mindre aktörerna men även Kommuner, Landsting, Konsumentorganisationer och andra organisationer som känner relevans att delta. Ett exempel är PTS "Nummerforum" som f.n. hålls två gånger per år. Ett annat alternativ kan vara att utveckla X2 AB/Samtrafikens Trafiklab till att omfatta även regulatoriska och affärsmässiga förhållanden.

Sammanfattning.

Det är ingen självklarhet för större företag att omfamna mindre aktörers önskan att bli en del av dess organism där värden som kunder/resenärer, teknik, unik och generell information utgör grunden för dess existens. Trafikoperatörernas kontroll av försäljning av biljetter och trafikrelaterad data är detsamma som telekomoperatörernas vilja att kontrollera sina nät, teleräkningar och kundaccesser.

Varje område kräver konsekvensanalys och förmågan att se nyttan för att övertyga de bolag som äger accessen att lägga resurser på att genomföra en lyckad reglering. Därmed undviks myndigheters delvisa regleringar som för svensk betaltELE har resulterat i handelshinder för ett ökat företagande inom ett blomstrande företagarkollektiv.

Om syftet är att på allvar öka företagandet och mervärdetjänsterna från externa bolag utanför trafikoperatörernas egna bolag, måste regeringen våga detaljreglera, eller att trafikoperatörerna förser dessa mindre aktörer med en jämförbar självreglerande lösning.

Politikers önskan om en hårdare reglering via PM-et, kan annars uppfattas av mindre företagare som att små aktörer används som skrämskott mot de större trafikoperatörerna för att de ska tvingas till självreglering. En självreglering som inte nödvändigtvis behöver inkludera mindre aktörers åsikter och påverkan.

En tydlig och gemensamt framtagen reglering visar att regeringen på allvar menar att främja nyföretagande och det existerande entreprenörskollektivet. PM-et bjuder in och öppnar dörren för mervärdetjänstskapande bolag, men lagändringen är otydlig och har i detta skede en svag påverkan.

Undertecknad har 26 års erfarenhet av eget företagande i telekombranschen, är VD och grundare till telebolaget Unicorn Telecom AB (av PTS tilldelad SMP status), medgrundare till branschorganisationen Morganforum.com och sedan ca tjugo år verkat som svenska betaltelebranschens sakkunnige i arbetsgrupper hos bla PTS. Är även medlem och aktiv sedan 2003 i Founders Alliance en organisation för affärsgrundare.

Undertecknad har även tillsammans med IT & Telekomföretagen år 2005 sammansatt en utredning som svar på SOU2005:20 som kartlade svenska betaltelebranschens omfattning, antalet anställda och tjänster, kundklagomålsstatistik och omsättning som resulterade i att telekombranschen fick en telerådgivningsbyrå för slutkonsumenter. Undertecknad har också i december 2013 fört talan i eget intresse och för ett antal större betaltele-service providers, begärt Tillsyn hos PTS för en bredare utredning av delvis avsaknad reglering av betaltele, [N2014/2167/TE](#).

Unicorn har producerat en flerspråkig röstbaserad mobil biljettjänst som förenklar resandet för främst de målgrupper som anses vara sällanresenärer eller saknar åtkomst till de biljettköp som erbjuds idag. Tjänsten kommer förhoppningsvis att lanseras under 2015.